

N:o 120.

Af herr **S. Arnoldsson**, om ändrad lydelse af mom. 2 i § 32 af bankoreglementet.

Vid 1893 års riksdag väcktes inom denna kammare af Herr E. Fréðholm i Saleby, m. fl., motion (under n:o 75) i syfte att för låntagare bereda lättnad genom förlängning af betalningstiden för s. k. afbetalningslån hos riksbanken.

Bankoutskottet i sitt utlåtande (n:o 10) afstyrkte motionen. Men vid detta utlåtande var fogad en af tre ledamöter afgifven reservation af följande innehåll:

»Att mom. 2 i § 32 af bankoreglementet erhåller följande lydelse:

Lånen återbetalas medelst erläggande hvar sjettemånad efter utlåningsdagen af minst en tiondedel utaf lånebeloppet jemte upplupen ränta, vid äfventyr, om sådant försummas, att hela obetalta delen af lånet varder till betalning förfallen».

Då jag härmed vågar att såsom min motion vid innevarande riksdag upptaga ofvan anförda reservation, sker detta mindre i anledning deraf, att vid den gemensamma votering, hvartill densamma 1893 föranledde, reservationen afslogs med den ringa skilnaden af ett par röster, utan sker detta fast mer därför, att de skäl, som för afslaget framhållits, synas mig icke vara i tidens längd tillräckligt tungt vägande.

Hufvudsakligaste skälen för afslaget torde nemligen hafva varit dels fruktan för att bifall skulle hafva på ett betänkligt sätt befordrat borgenssystemet, dels ock att det skulle kunna sättas i fråga, om lån af ifrågasvarande art kunde vara lämpliga att för en riksbank utlemna.

Vore det så — beträffande det först åberopade skälet för afslag — att den fond af 12 millioner kronor, som lär finnas reserverad för att utlåna genom s. k. afbetalningslån, hade någon för borgenssystemet i allmänhet inom landet afgörande betydelse, vare sig denna fond utlemnades såsom lån att amorteras under $2\frac{1}{2}$ år, 5 år eller 10 år, då kunde det möjligen hafva sina betänkligheter att förlänga amorteringstiden utöfver nu gällande $2\frac{1}{2}$ år. Men då förhållandet lär vara så, att en hvar, som

vill låna penningar och kan anskaffa säkerhet, motsvarande den som för lån hos riksbanken fordras, kan, fastän mot mindre billiga villkor i öfrigt, hos enskilda bankinrättningar erhålla sådana, torde det vara för borgenssystemet utan vidare inverkan, vare sig dessa lån lemnas mot kortare eller längre afbetalningstid. Jag vågar därför tro, att den välmening för allmänhetens bästa, minskande af frestelser till att ingå i borgen, härvidlag är något långt drifven och mer än väl kan uppvägas genom att, så långt nämnda fond dertill räcker, lemna lånesökande lån mot billig ränta och lämpliga betalningsvillkor.

Beträffande det andra hufvudsakliga skälet för afslag, nemligen tvifvelaktigheten för riksbanken att befatta sig med lån af ifrågavarande art, så vill jag medgifva, att detta tvifvel kan gälla för hufvudkontoret och kanske möjligen för något eller några af de större afdelningskontoren. Deremot vågar jag påstå, att för de flesta afdelningskontoren skall det lämpa sig väl att utlemna dylika lån. De smärre afdelningskontoren begagnas till ganska stor del af smärre industriidkare, handtverkare och smärre hemmansegare samt arrendatorer m. fl. dylika, för hvilka afbetalningslånen äro särdeles lämpliga, såvida amorteringen nedsättes.

Kunde man andraga, att dessa lån orsakat riksbanken större förlust, då vore detta ett skäl att upphöra med dylika låns utlemnande. Sådant lär dess bättre emellertid icke vara förhållandet.

Då en utsträckning i afbetalningstiden enligt förslaget behöfver införas endast vid de afbetalningskontor, der sådant anses lämpligt enligt tillstyrkan af vederbörande direktion, samt då häraf i princip icke rubbas de för riksbanken gällande bestämmelser i öfrigt, utan må anses utgöra endast en af tidsförhållandena påkallad utsträckning af vederbörande förvaltande myndigheters rättigheter,

vågar jag anhålla om bifall till motionens syfte, äfven om någon förändring i ordalydelsen anses mera lämplig än den förslagsvis anförda reservationen, hvilken jag härmed får upptaga såsom min motion.

Stockholm den 26 januari 1895.

S. Arnoldsson.

I motionens syfte instämma:

P. Pehrson.

Nils Jönsson.

Aug. Peterson.